

نظام اشتغال دانش‌آموختگان تربیت‌بدنی و علوم ورزشی با رویکرد خصوصی‌سازی

مجری: دکتر سید محمد حسین رضوی

عضو هیات علمی دانشگاه شمال، ۱۳۹۷

مقدمه: نبود بازار کار برای فارغ‌التحصیلان علوم ورزشی در نظام آموزش عالی از یک طرف و ضعف‌های علمی و تکنولوژیک در صنعت ورزش و سازمان‌های ورزشی در کشور از سوی دیگر سبب شده است تا توسعه علمی و اقتصادی ورزش به طور اعم و اشتغال فارغ‌التحصیلان در ورزش به صورت اخص، مسأله‌ای مهم و راهبردی تلقی شود. از این رو بازنگری در سیستم آموزش، هدایت و اشتغال فارغ‌التحصیلان علوم ورزشی و تحلیل محیط اشتغال در ورزش کشور ضرورت دارد.

روش‌شناسی: روش تحقیق از نوع مطالعات راهبردی مبتنی بر تحلیل اسنادی و پیمایش کیفی بود. جامعه پژوهش شامل دو جامعه اطلاعاتی (منابع علمی و کتابخانه‌ای، اسناد اجرایی، محتوای رسانه‌ای) و جامعه انسانی (مدیران، کارشناسان، اساتید، کارآفرینان، دانشجویان و فارغ‌التحصیلان و صاحبان کسب و کار در ورزش) بود. نمونه آماری به روش هدفمند و دردسترس انتخاب و بررسی گردید. ابزار پژوهش شامل پنج ابزار مطالعه کتابخانه‌ای، مصاحبه، نشست، پرسشنامه و تکنیک دلفی بود. جهت تحلیل یافته‌ها از روش‌های توصیفی، سیستمی کیفی و ماتریسی مفهومی استفاده گردید.

یافته‌ها: محورهای تحلیلی پژوهش شامل ابعاد تحصیلی-شغلی فارغ‌التحصیلان، ظرفیت‌های کارآفرینی و اشتغالزایی صنعت ورزش، خصوصی‌سازی، تحلیل ساختاری راهبردی می‌باشد. ابعاد تحصیلی-شغلی فارغ‌التحصیلان شامل: مسیر تحصیلی - شغلی، گروه‌بندی به لحاظ قابلیت‌های اشتغال و کارآفرینی، شایستگی‌های کانونی شغلی، امید به اشتغال، شاخص انتظار اشتغال، شاخص گذار از تحصیل به کار، روش‌های اشتغال، ادراک دانشجویان از موانع اشتغال و مسیرهای شغلی بود. ظرفیت‌های کارآفرینی و اشتغالزایی صنعت ورزش نیز در محورهای: انواع مشاغل ورزشی، ظرفیت‌های اشتغالزایی در رشته‌های ورزشی، ظرفیت‌های اشتغالزایی در رشته‌های علوم ورزشی، ظرفیت‌های اشتغالزایی در رشته‌های مشاغل ورزشی، ظرفیت‌های اشتغالزایی در سطوح ورزش و صنعت ورزش، ظرفیت‌های موجود در سطوح ورزش کشور، ظرفیت‌های موجود در سطوح ورزش‌های مجوزهای انواع کسب و کارهای مرتبط با ورزش ارزیابی گردید. یافته‌های بخش خصوصی‌سازی در برگزیده وضعیت انواع روش‌های خصوصی‌سازی در حوزه ورزش، محورهای واگذاری و خصوصی‌سازی در بخش‌های دولتی ورزش و چالش‌های مراحل خصوصی‌سازی در ورزش بود. تحلیل ساختاری راهبردی شامل سه بخش تحلیل ساختاری، تحلیل راهبردی و الگوی تقسیم کار ملی و بین‌سازمانی بود. تحلیل راهبردی شامل محورها، قابلیت‌ها، چالش‌ها، اهداف و استراتژی‌های توسعه اشتغال فارغ‌التحصیلان علوم ورزشی بود که به تفصیل ارائه شده است.

نتیجه‌گیری: یافته‌های کلی پژوهش بیانگر این بود که اکوسیستم اشتغال فارغ التحصیلان تربیت‌بدنی از نظامندی و کارآمدی مناسبی برخوردار نیست. خصوصی‌سازی علارغم نداشتن سابقه مناسب در کشور، اما به عنوان بهترین راهبرد توسعه اشتغالزایی مورد ارزیابی قرار گرفت. به صورت کلی بر مبنای چارچوب تحلیلی طرح و یافته‌ها می‌توان گفت که در توسعه اشتغال فارغ التحصیلان علوم ورزشی ابتدا باید به تغییر نقش‌ها در یک فرآیند از دانشجویی به فارغ التحصیلی، جویای کار و شاغل به صورت محوری توجه داشت. سپس باید ارتباط ساختاری-کارکردی بین محیط‌های مربوط به هر یک از این نقش‌ها (از دانشگاه تا صنعت) تقویت گردد.

واژه‌های کلیدی: اشتغال، کارآفرینی، دانشجویان، فارغ التحصیلان، تربیت بدنی و علوم ورزشی، خصوصی‌سازی.